γρίφος 01

Πόσοι πόθοι κρύβονται σε αυτή την πόλη! Ο Άλκης κατηφόρισε στον καινούριο δρόμο και οι σκέψεις κατέκλυζαν το μυαλό του. Είχε προσπεράσει τον κινηματογράφο όταν το βλέμμα του έπεσε στο αρχοντικό με τη θαυμαστή αυλή. Τα σπίτια μένουν ζωντανά όσο ακόμα υπάρχουν άνθρωποι. Ο ήχος του ραδιοφώνου ακουγόταν από ένα ανοιχτό παράθυρο:

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΕΠΕΙΓΟΝ ΜΗΝΥΜΑ

Εἰς τήν κλινικήν μας διεκομίσθησαν καί περιθάλπονται ἐπιζῶντες τοῦ ναυαγίου τοῦ ὀχηματαγωγοῦ Ἡράκλειον. Παρακαλοῦμε ὅπως ἐπικοινωνήσετε μεθ' ἡμῶν διά τήν ταυτοποίησιν τῶν στοιχείων τῶν...

35.339485, 25.138114

Ἡ ἐπίδειξις τοῦ παρόντος ἐγγράφου κρίνεται ἀπαραίτητος διά τήν εἴσοδόν σας εἰς τήν κλινικήν μας!

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΕΠΕΙΓΟΝ ΜΗΝΥΜΑ

Εἰς τήν κλινικήν μας διεκομίσθησαν καί περιθάλπονται ἐπιζῶντες τοῦ ναυαγίου τοῦ ὀχηματαγωγοῦ Ἡράκλειον. Παρακαλοῦμε ὅπως ἐπικοινωνήσετε μεθ' ἡμῶν διά τήν ταυτοποίησιν τῶν στοιχείων τῶν...

35.337321, 25.130189

Ἡ ἐπίδειξις τοῦ παρόντος ἐγγράφου κρίνεται ἀπαραίτητος διά τήν εἴσοδόν σας εἰς τήν κλινικήν μας!

Ο πρώτος γρίφος παρέπεμπε αρχικά στο κτίριο που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Δημοκρατίας και Χαριλάου Τρικούπη, το οποίο αποτελεί κληροδότημα του αρχίατρου Εμμ. Χαλκιαδάκη στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό (Ε.Ε.Σ). Οι ομάδες προσανατολίζονταν προς το σημείο αυτό από τις φράσεις **«καινούριος δρόμος»**, όπως αποκαλούσαν οι Ηρακλειώτες τη λεωφόρο Δημοκρατίας, και **«κινηματογράφος»** (το θερινό σινεμά «Κάστρο» λειτουργούσε στο οικόπεδο όπου σήμερα κτίριο με τον αριθμό 45). Η φράση **«όσο ακόμα υπάρχουν άνθρωποι»** καθώς και το ηχητικό μήνυμα παρέπεμπαν στην υπηρεσία του Ε.Ε.Σ. Φτάνοντας στην κατοικία της λεωφ. Δημοκρατίας, οι ομάδες έπαιρναν από δύο φακέλους εξωτερικά ίδιους, ο καθένας όμως περιείχε διαφορετικού χρώματος χαρτί και διαφορετικά στοιχεία, δηλαδή τις γεωγραφικές συντεταγμένες οι οποίες οδηγούσαν στην Κλινική Άγιος Γεώργιος (στην οδό Χατζηδάκη) και στην παλιά Κλινική Βρετάκη που λειτουργούσε στο κτίριο που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Ραδαμάνθυος και Αγίου Μηνά. Από εκεί έπαιρναν ένα αυτοκόλλητο με ερυθρό σταυρό καθώς και τον δεύτερο γρίφο.

γρίφος 02

Αν και ήταν αργά, ο Άλκης δεν μπορούσε να αντισταθεί στην ιδέα μιας ιταλικής απόλαυσης... Η οδός που μόλις περνούσε προσφερόταν για κάτι τέτοιο!

Πρόκειται για τον γρίφο που αναφερόταν σε χορηγό του παιχνιδιού, το ιταλικό εστιατόριο Via Pastarella. Οι λέξεις-κλειδιά ήταν **«ιταλική απόλαυση»** και **«οδός»**. Εκεί δίναμε στις ομάδες αυτοκόλλητο με τη λέξη VIA και τον τρίτο γρίφο.

VIA
PASTARELLA
CAFFÈ E CUCINA

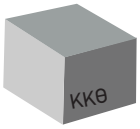
γρίφος 03

Το ημερολόγιο που κρατούσε στα χέρια του ήταν πολύ μπερδεμένο. Σκόρπιες λέξεις και φράσεις που έπρεπε να αποκωδικοποιήσει. Και σε εκείνο το κουτί ένα σωρό χαριτά που με την πρώτη ματιά δεν έβγαζαν νόημα. Το απόκομμα από το εισιτήριο μιας έκθεσης έπεσε από το ημερολόγιο στο πάτωμα. Η διεύθυνση στο κάτω μέρος τού τράβηξε την προσοχή και τού θύμισε την μέχρι τώρα πορεία της ζωής της Χριστίνας. «Ε, ρε γλέντια», σκέφτηκε! «Πόσοι ξεκίνησαν από την παράγκα και βρέθηκαν απέναντι στο αρχοντικό.»

Οι ομάδες έπρεπε να εστιάσουν στη χαρακτηριστική από το θέατρο σκιών φράση **«ε, ρε γλέντια»** και στη λέξη **«παράγκα»**, που παραπέμπουν στην παράγκα του Καραγκιόζη και στο **απέναντι** σεράι, και οδηγούνταν έτσι στο Μικρό Σεράι (οικία Φανουράκη), στην οδό Ευρώπης. Η **έκθεση** για την οποία γίνεται λόγος αφορά στην «Γκαλερί Βλάσση» που λειτουργούσε εκεί τη δεκαετία του '80, γι' αυτό και στο ταμπελάκι υπήρχαν τα αρχικά Α.Β. (Αριστείδης Βλάσσης).
Κατά την έξοδό τους από τη Λότζια, οι εκπρόσωποι των ομάδων έπρεπε να φωτογραφηθούν φορώντας μούσι.

γρίφος 04

Ο χώρος της έκθεσης ήταν γεμάτος ιδιαίτερα έργα. Πίνακες και γλυπτά κοσμούσαν αυτό το υπέροχο κτίριο. Η ομορφιά των έργων τον συνεπήρε. Η πραγματική εικόνα όμως της πόλης τον έβαλε σε σκέψεις και αναρωτήθηκε: «Πόσο εύκολα θα γινόταν πιο όμορφη αν όλοι βοηθούσαν λίγο!»

Απάντησε στις ερωτήσεις και βρες το σημείο...

ΝΑΙ 11	1 Σήμερα είναι Κυριακή S	ΟΧΙ 8	ΝΑΙ 9	2 Ο διαβήτης είναι ιατρικό εργαλείο T	ΟΧΙ 10	ΝΑΙ 12	3 Ο Καραμπέτ ήταν φωτογράφος I	ΟΧΙ 1	ΝΑΙ 2	4 Ο Λάκκος είναι περιοχή του Ηρακλείου I	ΟΧΙ 12
ΝΑΙ 14	5 Το Ηράκλειο ναυάγησε στη Φαλκονέρα R	ΟΧΙ 3	ΝΑΙ 16	6 Ο Super εκπέμπει στους 90,4 R	ΟΧΙ 13	ΝΑΙ 3	7 Το ΚΚΘ ξεκίνησε το 2007 A	ΟΧΙ 13	ΝΑΙ 3	8 Ο El Greco ήταν τενόρος F	ΟΧΙ 8
ΝΑΙ 12	9 Το Ξενία έπεσε μόνο του D	ΟΧΙ 2	ΝΑΙ 15	10 Το Βαλιδέ Τζαμί ήταν στην Πλ. Κορνάρου A	ΟΧΙ 7	ΝΑΙ 4	11 Η 62 Μαρτύρων λεγόταν λεωφόρος Φαιστού O	ΟΧΙ 5	ΝΑΙ 2	12 Candia Desiderata σημαίνει "Δεμένος Χάνδακας" G	ΟΧΙ 6
ΝΑΙ 3	13 Οι Καστρινοί Πειρατές έχουν κερδίσει μία φορά N	ΟΧΙ 11	ΝΑΙ 4	14 Υπήρχε και Μικρός Κούλες T	ΟΧΙ 16	ΝΑΙ 9	15 Ο Ξυλούρης πέθανε το 1991 P	ΟΧΙ 7	ΝΑΙ	16 ΤΕΛΟΣ A	ΟΧΙ

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Στον τέταρτο γρίφο, οι ομάδες έπρεπε να συνδυάσουν το κείμενο με την εικόνα του κυβόλιθου. Η τελευταία φράση του κειμένου ήταν μια προτροπή για να γίνει η πόλη μας πιο όμορφη με την κοινή προσπάθεια όλων μας: Ο γρίφος συνοδευόταν από ένα φύλλο χαρτιού με το παιχνίδι ΝΑΙ/ΟΧΙ, από τις απαντήσεις του οποίου σχηματιζόταν η ονομασία sortita Panigrà, που οδηγούσε τις ομάδες στη βορειοδυτική χαμηλή πλατεία του προμαχώνα Panigrà (Παντοκράτορα). Εκεί έπρεπε να έχουν μαζί τους ζωγραφισμένο τον κυβόλιθο που τους είχε δοθεί κατά την εγγραφή τους στο περίπτερό μας. Στην Πύλη του Παντοκράτορα τους περίμεναν εκπρόσωποι της ομάδας μας και τοποθετούσαν τον κυβόλιθο σε συγκεκριμένη θέση, σύμφωνα με τη συντεταγμένη που αναγραφόταν στη βάση του. Στόχος μας ήταν να δημιουργηθεί μία κατασκευή-δώρο στην πόλη από όλες τις ομάδες.
Το παιχνίδι ΝΑΙ/ΟΧΙ αποτελούνταν από 16 ερωτήσεις: κάθε μία από αυτές, αν απαντούσε κανείς σωστά ΝΑΙ ή ΟΧΙ, παρέπεμπε σε επόμενο αριθμό ερώτησης. Κάθε ερώτηση είχε ένα γράμμα. Από τις σωστές απαντήσεις προέκυπτε η ονομασία sortita Panigrà. Όταν έφταναν στην Πύλη Παντοκράτορα, οι ομάδες έπαιρναν ένα αυτοκόλλητο που απεικόνιζε τον κυβόλιθο του γρίφου.

γρίφος 05

Αν και πολλοί προσπάθησαν να την κατασιρέψουν, κάποιοι άλλοι κατάφεραν να την κάνουν πιο ποθητή!
CANDIA DESIDERATA!

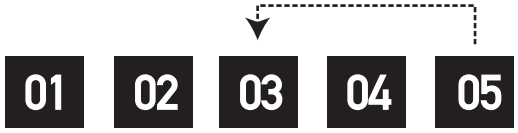
Οὗ γάρ εἰσί δύο ἢ τρία κτίρια συνηγμένα εἰς τό ἐμόν ὄνομα... ἐκεῖ εἰμί!

— — — — — — — —

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

Θυμήσου...

Οι ομάδες έπρεπε να ξεκινήσουν από τα πέντε τετραγωνάκια που συνόδευαν το κείμενο, τα οποία παρέπεμπαν στον τρίτο γρίφο, όταν φωτογραφήθηκαν στη Λότζια με ένα **μούσι.** Γινόταν ένα λογοπαίγνιο με το επώνυμο του ηπειρώτη πρακτικού αρχιτέκτονα Αθανάσιου Μούση, ο οποίος είχε εκπονήσει τα σχέδια των Κισλάδων (μετέπειτα Νομαρχίας), του Αγίου Μηνά και του Αγίου Τίτου. Ζητούσαμε τα ονόματα των τριών αυτών κτιρίων, «Κισλάδες» (ή «Νομαρχία»), «Άγιος Μηνάς» και «Άγιος Τίτος». Η φράση-κλειδί **«Οὗ γάρ εἰσί δύο ἢ τρία κτίρια συνηγμένα εἰς τό ἐμόν ὄνομα... ἐκεῖ εἰμί!»** (παράφραση ρήσης από το Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, 18.20, η οποία αναγράφεται στην πρόσοψη του Αγίου Μηνά) βοηθούσε τις ομάδες να συνδέσουν τα τρία κτίρια, κοινό στοιχείο των οποίων ήταν ο αρχιτέκτονάς τους. Η φράση σήμαινε: «όπου είναι συγκεντρωμένα δύο ή τρία κτίρια στο όνομά μου, εκεί βρίσκομαι».

γρίφος 06

Δυο μέρες αργότερα, ο Άλκης είχε αρχίσει να ενώνει τα κομμάτια του παζλ. Τα έγγραφα είχαν αρχίσει να στοιχειοθετούν μια υπόθεση που και ο ίδιος δεν μπορούσε να πιστέψει ότι ήταν αληθινή. Πώς ο Φέφος είχε στα χέρια του ένα κουτί που ενοχοποιούσε την ίδια του την οικογένεια; Επιστρέφοντας στο ξενοδοχείο τον περίμενε ένας φάκελος. Περίεργος τον άνοιξε και έμεινε άφωνος!...

Στον έκτο γρίφο δίναμε στις ομάδες έναν κλειστό φάκελο που περιείχε ένα κείμενο και ένα παζλ. Συναρμολογώντας το παζλ, σχηματιζόταν μια παλιά καρτ ποστάλ με την εικόνα ενός φοίνικα και το εξής κείμενο: *«Είμαι καλά αλλά δε θυμάμαι πολλά. Υπήρχε ένας φοίνικας κι εκείνοι που ήξεραν τι χρειάζεται για να ζήσει. Ακολούθησε παιδικές φωνές και μνήμες από την Ανατολή»*. Οι ομάδες έπρεπε να κατευθυνθούν στην περιοχή της Όασης (εικόνα φοίνικα στην καρτ ποστάλ), στον παλιό Φυτοπαθολογικό Σταθμό (**«εκείνοι που ήξεραν τι χρειάζεται για να ζήσει»**), όπου σήμερα στεγάζονται τρία δημοτικά σχολεία (**«παιδικές φωνές»**), στη συμβολή των οδών Κνωσού και Ζερβουδάκη. Απέναντι, στο παρκάκι, βρίσκεται το μνημείο του Μικρασιατικού Ελληνισμού (**«μνήμες από την Ανατολή»**). Πάνω σε δέντρο στην αρχή της οδού Ζερβουδάκη, το ταμπελάκι έγραφε τη λέξη ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ.

γρίφος 07

Ο Άλκης, μετά από το μήνυμα της Χριστίνας, είχε αρχίσει να ανησυχεί σοβαρά για την υγεία της. Το χθεσινό γεγονός τον είχε αναστατώσει πολύ. Τα στοιχεία γίνονταν όλο και πιο αποκαλυπτικά. Είχε ανάγκη από λίγο καθαρό αέρα πριν οι καταστάσεις τον αποσυντονίσουν εντελώς. Βγήκε πάλι να περπατήσει. Χρειαζόταν μια διακοπή από όλα αυτά. Έφτασε στη θάλασσα. Η άμμος δεν ήταν πια εκεί όπως παλιά... Το μυαλό του χάθηκε στον ήχο των κυμάτων που έπεφταν με δύναμη πάνω στα βραχάκια. Έπρεπε να βάλει τις σκέψεις του σε τάξη...

Ο έβδομος γρίφος, που δόθηκε στο πάρτυ των Καστρινών Πειρατών (Έπαυλη, 4 Μαρτίου), έστελνε τις ομάδες στην Αμμουδάρα, στο κτίριο του υποσταθμού της παλιάς ΕΡΤ (ΕΡΑ). Οι λέξεις-κλειδιά που οδηγούσαν στην Αμμουδάρα ήταν η **«υγεία»** –παρέπεμπε στην οδό Υγείας που καταλήγει στο κτίριο της ΕΡΤ–, τα **«βραχάκια»**, όπως είναι γνωστός ο ύφαλος της Αμμουδάρας, καθώς και η φράση **«η άμμος δεν ήταν πια εκεί όπως παλιά»**, η οποία αναφέρεται στον σχηματισμό του υφάλου ύστερα από την απομάκρυνση της άμμου λόγω διάβρωσης της παραλίας της Αμμουδάρας. Στον ραδιοτηλεοπτικό φορέα αναφέρονταν οι λέξεις **«αποσυντονίσουν»**, **«διακοπή»**, **«ήχο»**, **«κυμάτων»**. Ταμπελάκι με τη λέξη ΕΡΤ υπήρχε σε στύλο της ΔΕΗ δίπλα στον σταθμό.

γρίφος 08

Ο εγκληματολόγος έπρεπε να συναντηθεί με τον Φέφο για να διαπιστώσει αν ήξερε κάτι. Η carte postale ήταν το πρώτο σημείο ζωής από τη Χριστίνα. Γεννήθηκαν μέσα του απορίες. Γιατί να επικοινωνήσει μαζί του και όχι με τον σύζυγό της; Από την τελευταία φορά που τους είχε δει μαζί εκείνα τα Χριστούγεννα στο réveillon, είχαν αλλάξει πολλά... ακόμα και το όνομα του δρόμου!

Η λύση του όγδοου γρίφου ήταν η λεωφόρος Νόελ (από το όνομα του Άγγλου Ναυάρχου Noel, που είχε λάβει μέρος στα γεγονότα του Αυγούστου του 1898), όπως ονομάζονταν μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1960 οι λεωφόροι Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και Σοφοκλή Βενιζέλου και η πλατεία 18 Άγγλων. Η λέξη noël στα γαλλικά σημαίνει **Χριστούγεννα**, γι' αυτό τοποθετήσαμε τη συνάντηση του Άλκη με το ζεύγος Φέφου-Χριστίνας την περίοδο των Χριστουγέννων (οι λέξεις ***carte postale*** και ***réveillon*** ήταν γραμμένες με λατινικούς χαρακτήρες για να παραπέμπουν στη γαλλική γλώσσα). Η φράση **«πρώτο σημείο ζωής»** και η λέξη **«γεννήθηκαν»** έστελναν τις ομάδες στη συμβολή των λεωφόρων Αρχ. Μακαρίου και Σοφ. Βενιζέλου, σε κτίριο απέναντι από το Μαιευτήριο «Μητέρα» όπου είχε τοποθετηθεί ταμπελάκι πάνω σε ξύλινη πέργκολα.

γρίφος 09

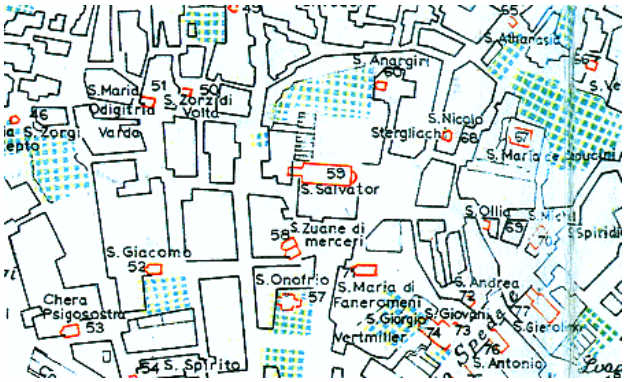
Ο Φέφος τού πρότεινε να πιουν κάτι και να μιλήσουν. Από την πρώτη στιγμή φάνηκε ότι δεν γνώριζε τίποτα. Στην κουβέντα τους όμως, η παρουσία της Χριστίνας ήταν τόσο έντονη και οι αναμνήσεις τόσο πολλές, που το μπουκάλι ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ γεμάτο.

06/03... κι όμως ήταν Κυριακή

Οι ομάδες έπαιρναν τον ένατο γρίφο μέσα σε ένα μπουκάλι, μαζί με έναν συνδετήρα και ένα συνοδευτικό κείμενο. Το κείμενο αποτελούσε τη συνέχεια της ιστορίας και έδινε την οδηγία να επιστραφεί το μπουκάλι γεμάτο. Οι ομάδες έπρεπε να βγάλουν το ξύλο που υπήρχε μέσα στο μπουκάλι αφαιρώντας τη βίδα με τη βοήθεια του συνδετήρα, για να διαβάσουν τη φράση «06/03... κι όμως ήταν Κυριακή». Έπρεπε τότε να συνδυάσουν την ημερομηνία διεξαγωγής του παιχνιδιού με την ημερομηνία θανάτου της Μελίνας Μερκούρη (Κυριακή, 6 Μαρτίου 1994) – το όνομά της υπήρχε ήδη στο Σταυρόλεξο, ενώ η φράση **«κι όμως ήταν Κυριακή»** παρέπεμπε έμμεσα στην ταινία «Ποτέ την Κυριακή». Η λύση του γρίφου βρισκόταν στο Κλειστό Γυμναστήριο «Μελίνα Μερκούρη» στη Νέα Αλικαρνασσό. Φτάνοντας εκεί, οι ομάδες έπρεπε να γεμίσουν το μπουκάλι και να μας το επιστρέψουν. Έπειτα έπαιρναν ένα αυτοκόλλητο με φωτογραφία της Μερκούρη, καθώς και τον δέκατο γρίφο.

γρίφος 10

Η συνάντηση με τον Φέφο δεν τον βοήθησε. Η μόνη του ελπίδα ήταν ο Κούλες, η αδυναμία της Χριστίνας από τότε που ήταν παιδί. Ήξερε πολλά. Η γνωριμία μαζί του στη δεξίωση -πώς θα μπορούσε να λείπει εκείνος;- ήταν πραγματικά σωτήρια. Έπρεπε να τον αναζητήσει στην εστία του που την προστάτευαν τα δύο αδέλφια.

Η λύση του δέκατου γρίφου ήταν το σπίτι του Μενέλαου Παρλαμά στην οδό Αρχανών. Οι ομάδες έπρεπε να εστιάσουν στο όνομα **«Κούλες»**, όπως αποκαλούσαν πολλοί τον Παρλαμά (το όνομά του υπήρχε στο Σταυρόλεξο). Το απόσπασμα από τον χάρτη του Werdmüller (έκδ. Στέργιου Σπανάκη), που δινόταν στον γρίφο, βοηθούσε τις ομάδες να εντοπίσουν την εκκλησία των Αγίων Αναργύρων η οποία βρίσκεται στο εσωτερικό της κατοικίας του Παρλαμά (φράση-κλειδί: **«εστία που την προστάτευαν τα δύο αδέλφια»**). Εκεί έπαιρναν ένα αυτοκόλλητο με το γράμμα «π» και το δεύτερο μέρος του γρίφου (10α).

γρίφος 10α

Μίλησαν αρκετά. Ο δάσκαλος τηλεφώνησε στον μαθητή του που μαζί είχαν κάνει τόσα πολλά. «Σας περιμένει στο πατρικό του σπίτι, αγαπητέ Άλκη. Ο κατάλογος των πληροφοριών του είναι ανεξάντλητος. Θα σας βοηθήσει σε ό,τι του ζητήσετε».
Ο Άλκης έφτασε χωρίς καθυστέρηση. Εκεί τον υποδέχτηκε ο Φίλιππος και τον οδήγησε στο σαλόνι.
«Ο αδελφός μου θα είναι μαζί σας σε τρία λεπτά».

Αφού βρεις το σημείο...

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ *Ν*

Η λύση του δεύτερου μέρους του δέκατου γρίφου ήταν η οικία της οικογένειας του Νίκου Γιανναδάκη, στην οδό Στρατηγού Βάσσου 3. Οι λέξεις-κλειδιά ήταν: **«μαθητής»** –ο Ν. Γιανναδάκης υπήρξε μαθητής του Μ. Παρλαμά στο Λύκειο «Ο Κοραής»–, **«τηλεφώνησε»**, **«ο κατάλογος των πληροφοριών»**, καθώς και **«αδελφός μου»**, **«Φίλιππος»** και **«τρία»**. Οι ομάδες μπορούσαν να βρουν τη διεύθυνση και τον αριθμό αναζητώντας στον τηλεφωνικό κατάλογο το όνομα «Φίλιππος Γιανναδάκης». Απέναντι από την οικία Γιανναδάκη, πάνω σε στύλο της ΔΕΗ, υπήρχε ταμπελάκι με τη λέξη ΒΙΚΕΛΑΙΑ, που βοηθούσε στη συμπλήρωση των κενών που σημειώνονταν στο κάτω μέρος του γρίφου, ώστε να σχηματιστεί η λέξη ΠΑΛΙΜΨΗΣΤΟ**Ν**, το όνομα του περιοδικού που ίδρυσε ο Γιανναδάκης ως έφορος της Βικελαίας Βιβλιοθήκης το 1985 και διηύθυνε ο Παρλαμάς. Το περιοδικό αυτό εκδίδεται έως σήμερα.

γρίφος 11

Έμαθε πολλά για τη δαιμόνια και αυταρχική μητέρα του Φέφου. Ένοχα μυστικά που δεν ξεπλένονταν και τύψεις που δεν εξευμενίζονταν εύκολα. Την ίδια στιγμή και η Καλλιρρόη είχε αρχίσει να νιώθει τον κλοιό να στενεύει γύρω της. Προσπάθησε να πρεμήσει με μια μακρινή βόλτα, αλλά ούτε αυτό ήταν αρκετό. Η όμορφη θέα δεν γαλήνεψε την ψυχή της.

Η λύση του ενδέκατου γρίφου βρισκόταν στην τουρκική κρήνη επί της οδού Ναυαρίνου στη Φορτέτσα, απέναντι από την είσοδο του ναού του Αγίου Ευμενίου. Οι λέξεις-κλειδιά ήταν: **«ξεπλένονταν»** (για την κρήνη), **«εξευμενίζονταν»** (για τον Άγιο Ευμένιο), **«μακρινή βόλτα»** και **«θέα»** (για τη συγκεκριμένη θέση στη Φορτέτσα). Ταμπελάκι με τα γράμματα «ff» υπήρχε σε δέντρο στο πάρκο απέναντι από τον ναό του Αγίου Ευμενίου.

γρίφος 12

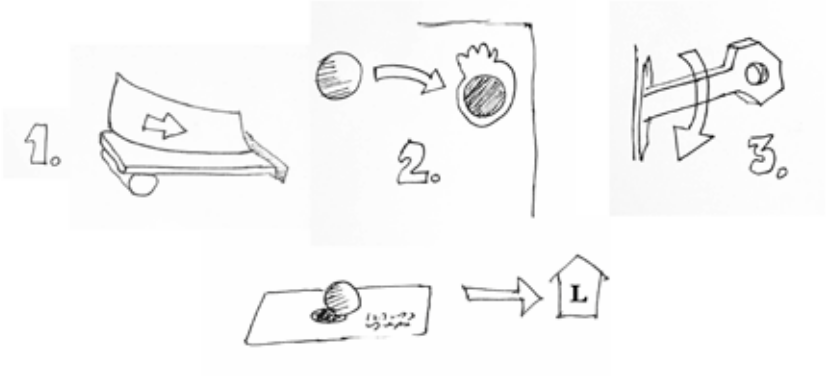
Είχε μαζί της τον φάκελο με όλα τα έγγραφα που την ενοχοποιούσαν. Όσο περίμενε τον λογιστή της στην υποδοχή, ξεφύλλιζε νευρικά ένα ξενόγλωσσο περιοδικό που βρέθηκε μπροστά της πίνοντας το αγαπημένο της κοκτέιλ. «Ας μην αργήσει», σκέφτηκε. «Πρέπει να προλάβω το επόμενο ραντεβού με τον δικηγόρο μου στην ταράτσα της Μεσογείου». Όταν έφτασε, ο χρόνος έμοιαζε να έχει σταματήσει. Δεν είχε αντιληφθεί όμως ότι ο Άλκης την είχε ακολουθήσει. Τη ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΕ κρυφά και στις ΔΥΟ ΕΙΣΟΔΟΥΣ.

Η λύση του δωδέκατου γρίφου ήταν δύο παλιά ξενοδοχεία: το ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤ, στη συμβολή των οδών Έβανς και Γιαννιτσών, και το MEDITERRANEAN στη συμβολή των οδών Σμύρνης και Χατζημιχάλη Γιάνναρη. Η λέξη **«υποδοχή»** (που προσδιόριζε το είδος του κτιρίου), το **«ξενόγλωσσο περιοδικό»** και το **«κοκτέιλ»** (οι ομάδες έπρεπε να σκεφτούν την ονομασία Cosmopolitan) βοηθούσαν στην αναγνώριση της επωνυμίας του πρώτου ξενοδοχείου, όπως και η λέξη **«λογιστής»,** αφού εκεί στεγάζεται σήμερα το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Στο δεύτερο ξενοδοχείο παρέπεμπε η φράση **«ταράτσα της Μεσογείου»**, εννοώντας το ρουφ γκάρντεν που ήταν γνωστό στέκι των δεκαετιών 1960-70. Οι ομάδες έπρεπε να φωτογραφίσουν τις εισόδους (ή τις προσόψεις) των δύο κτιρίων και να μας φέρουν τις φωτογραφίες στη Λότζια. Από εκεί έπαιρναν τον δέκατο τρίτο γρίφο μαζί με μία σιδερένια μπίλια.

γρίφος 13

Όταν όλα τελείωσαν, η Καλλιρρόη επιτέλους ανάσανε.
Πίστεψε ότι είχε γίνει πια αόρατη στην πόλη, σε μια υπόθεση
που είχε γίνει ένα με το δέρμα της.

Η λύση του δέκατου τρίτου γρίφου ήταν το Κονάκι του Μπέη Σεκεριά, στην οδό Αποκορώνου 15. Η φωτογραφία που υπήρχε στον γρίφο ήταν από το χαμάμ στο εσωτερικό του αρχοντικού. Κάτω από τη φράση-κλειδί **«αόρατη στην πόλη»** κρυβόταν η «Αθέατη πόλη», εικαστική δράση του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Ηρακλείου, μέρος της οποίας αποτελούσε το συγκεκριμένο αρχοντικό, το οποίο ήταν ανοιχτό στο κοινό κατά τη δράση. Η λέξη **«δέρμα»** παρέπεμπε σε ένα συνοδευτικό κείμενο της έκθεσης εκείνης.

Όταν έφταναν εκεί, οι εκπρόσωποι των ομάδων έπρεπε να τοποθετήσουν σε μία μεταλλική κατασκευή την μπίλια που τους είχαμε δώσει, για να σφραγιστεί με τις λέξεις Candia Desiderata ένα χαρτί, το οποίο έπρεπε να μας φέρουν στη Λότζια για να πάρουν τον επόμενο γρίφο.

γρίφος 14

Η Καλλιρρόη θέλησε να το γιορτάσει. Κανόνισε να περάσει το βράδυ της με γνωστή παρέα φίλων. Τα μαθητούδια που εμφανίστηκαν ως διάττοντες αστέρες και αποφάσισαν να απαγκιστρωθούν από τα βιβλία τούς διασκέδασαν με χάλι-γκάλι, madison και τουίστ στο αγαπημένο ηρακλειώτικο στέκι στον δρόμο του σανατορίου. Γλέντησαν ως το πρωί.

Ο δέκατος τέταρτος γρίφος ήταν αφιερωμένος στη νυχτερινή ζωή του Ηρακλείου της δεκαετίας του 1960. Οι λέξεις-κλειδιά ήταν:
α) **«μαθητούδια»** και **«διάττοντες αστέρες»**, που παρέπεμπαν στο μουσικό συγκρότημα Comets (στη φωτογραφία, επάνω αριστερά), το οποίο είχε ιδρυθεί τη δεκαετία του '60 από τέσσερις μαθητές του Λυκείου «Ο Κοραής», και β) **«απαγκιστρώθηκαν από τα βιβλία»**, αναφορά στο συγκρότημα Books on the Hooks του γνωστού dj Νίκου Σφουγγαρά (στη φωτογραφία, επάνω δεξιά). Η λύση του γρίφου ήταν το παλιό νυχτερινό κέντρο «Αθηναία», στη λεωφόρο Κνωσού (στη φωτογραφία στο κάτω μέρος του γρίφου διακρίνεται η είσοδος του κέντρου). Η φράση **«στον δρόμο του σανατορίου»** υπονοούσε το Βενιζέλειο Νοσοκομείο που λειτούργησε αρχικά ως σανατόριο. Σε δέντρο που βρίσκεται δίπλα στην είσοδο του κέντρου, υπήρχε ταμπελάκι της ομάδας σε σχήμα διπλής νότας.
Ο δέκατος τέταρτος γρίφος συνδεόταν με το λήμμα «Σφουγγαράς» του Σταυρολέξου.

γρίφος 15

Γλεντᾶτε, μήν πικραίνεστε, ὁ κόσμος καί ἄν χαλάση,
χαρά σ' αὐτόν πού μιά στιγμή στό κόσμο θά γελάση.
Ιάσονα, Πολύφημε, Διογένη μα και χίπη
στην κούφια κοινωνία μας πεινάει και το σπουργίτι.
Γλεντᾶτε, αἰώνια ἡ χαρά παιδιά δέν βασιλεύει
παντοῦ ἡ λύπη βρίσκεται καί μᾶς παραμονεύει.
Γλεντᾶτε, τρῶτε, πίνετε, χορεύετε πηδᾶτε,
μά κι' ὅτι θά πεθάνωμε μιά μέρα μή ξεχνᾶτε!

Η Καλλιρρόη ούτε που φανταζόταν τι θα ακολουθούσε!

Ο δέκατος πέμπτος γρίφος ήταν ένα σατιρικό ποίημα που είχε γράψει ο Γιάννης Ρολογάς, γραφικός τύπος του προπολεμικού Ηρακλείου. Οι στίχοι **«Ιάσονα, Πολύφημε, Διογένη μα και χίπη /στην κούφια κοινωνία μας πεινάει και το σπουργίτι»**, που τους προσθέσαμε στο ποίημα με διαφορετικό τονισμό, προσδιορίζουν τον Ρολογά (**«χίπη»**, **«σπουργίτι»**), ο οποίος, σύμφωνα με τις πηγές, ήταν μονόφθαλμος (σαν τον Κύκλωπα Πολύφημο), μονοσάνδαλος (σαν τον μυθικό ήρωα Ιάσονα) και ζούσε σε σπηλιά (σαν τον αρχαίο φιλόσοφο Διογένη) στη θέση Τρυπητό Χαράκι (**«κούφια»**), στη συνοικία Πόρος. Σε ένα αλμυρίκι πάνω στη παραλιακή λεωφόρο, στο ύψος της Τρυπητής, υπήρχε ταμπελάκι σε σχήμα ρολογιού.

γρίφος 16

Ο Άλκης ωστόσο, μετά τη συνάντηση με τον δάσκαλο, προσπαθούσε να συνδυάσει όλα τα στοιχεία που συγκεντρώνονταν σιγά σιγά. Δεν ξεχνούσε ότι, στη δεξίωση, ο Φέφος είχε δεχτεί ένα μυστήριο τηλεφώνημα. Αν και μεταμφιεσμένος σε γυναίκα, κατέβηκε βιαστικά τα σκαλιά και βγήκε στο πλακόστρωτο. Ο εγκληματολόγος τον ακολούθησε. Παραφύλαξε και έστησε αυτί πίσω του. Θολο το τοπίο.

Η λύση του δέκατου έκτου γρίφου βρισκόταν στην οδό Αγιοστεφανιτών, στην περιοχή γνωστή ως Καρτέρια, από την ιταλική λέξη Quartieri που σημαίνει στρατώνες, καθώς εκεί σώζονται οι ιταλικοί στρατώνες από την περίοδο της βενετοκρατίας, μέσα σε κατοικίες στη βόρεια πλευρά της συγκεκριμένης οδού. Οι λέξεις-κλειδιά ήταν: **«παραφύλαξε»** και **«έστησε»** (που θυμίζουν τη φράση «έστησε καρτέρι»), **«σκαλιά»** (η περιοχή ονομαζόταν «Στα σκαλουνάκια»), **«πλακόστρωτο»** (η οδός Αγιοστεφανιτών είναι πλακόστρωτη) και η άτονη λέξη **«Θολο»**, η οποία παρέπεμπε στους θόλους των στρατώνων που ήταν λαξευμένοι στην επίχωση των μεσαιωνικών τειχών κατά μήκος της οδού Χάνδακος. Το όνομα της οδού προέκυπτε από τη φράση **«μεταμφιεσμένος σε γυναίκα»**: ο πρώτος βενετός δούκας της Κρήτης Ιάκωβος Τιέπολο, μετά την επανάσταση των Αγιοστεφανιτών (1212), είχε διαφύγει από τον Χάνδακα μεταμφιεσμένος σε γυναίκα. Ταμπελάκι της ομάδας με την επιγραφή Quartieri υπήρχε πάνω σε φυτό γιούκα απέναντι από ένα μπαρ στην οδό Αγιοστεφανιτών.

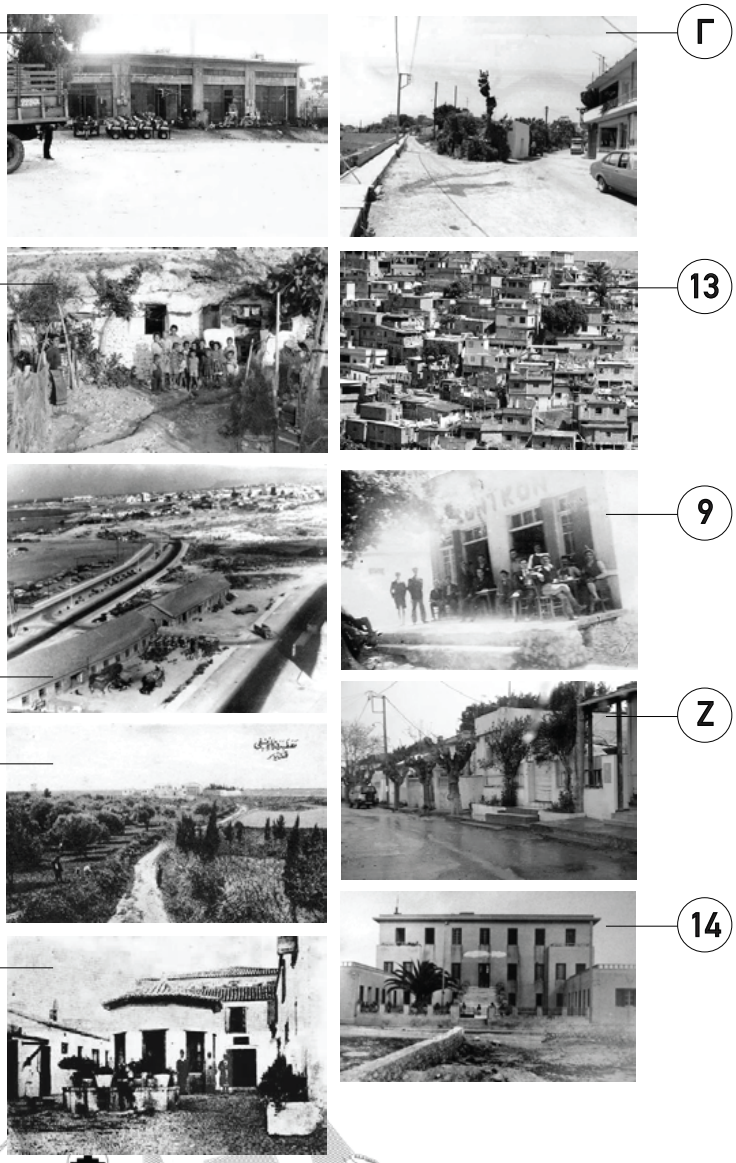
γρίφος 17

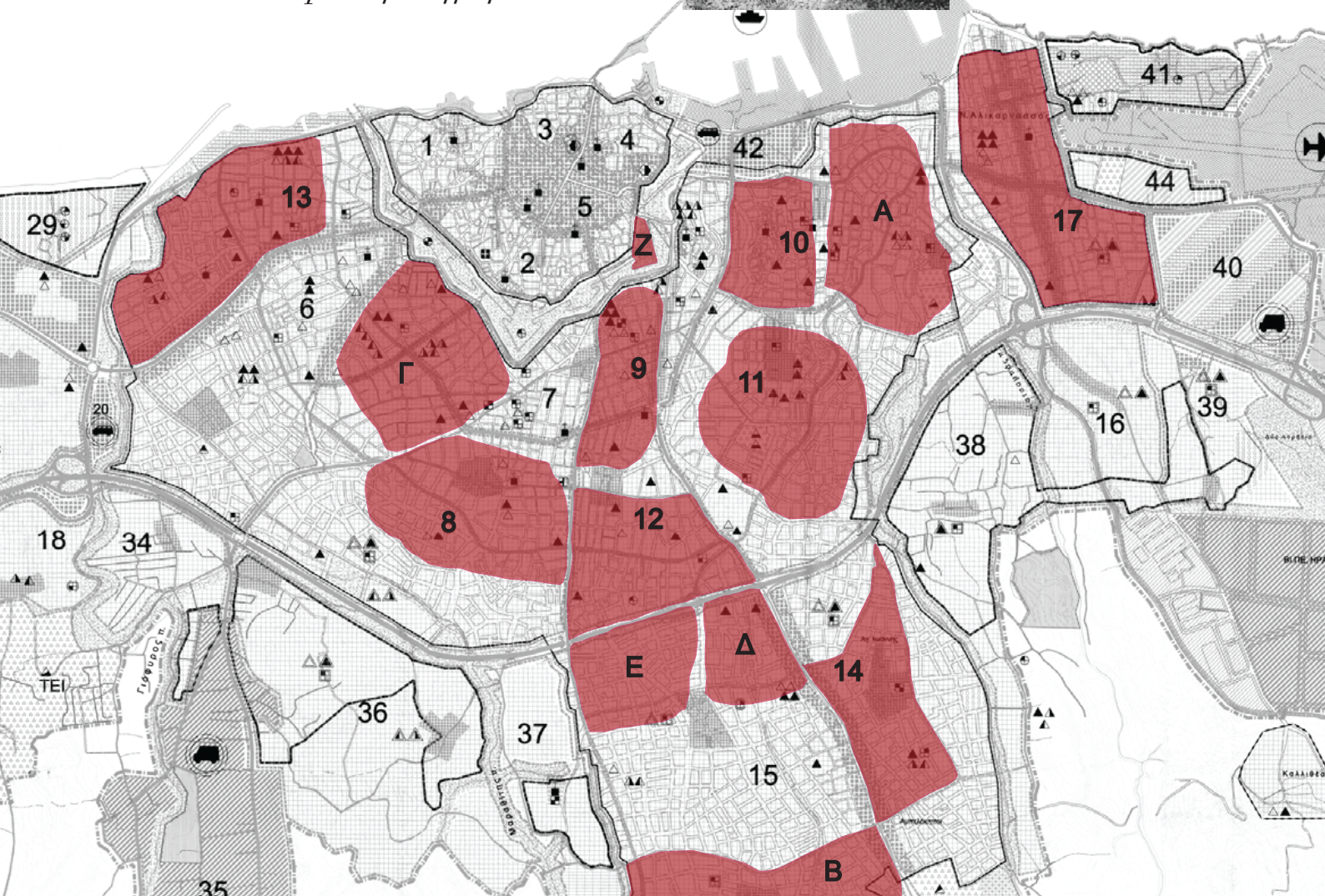
Τελικά ο Φέφος ήταν τόσο αθώος; Το ίδιο απόγευμα ο Άλκης αποφάσισε να τον παρακολουθήσει. Άλλη γειτονιά, άλλες εικόνες, άλλος πόνος. Ποια ήταν η μυστηριώδης γυναίκα που συνάντησε; Αγκαλιάστηκαν! Θέλησε να την κρατήσει αλλά δεν τα κατάφερε. Εκείνη εξαφανίστηκε τρέχοντας σε ένα από τα χαμηλά σπίτια τριγύρω. Το ίδιο βράδυ ο Φέφος μίλησε ξεκάθαρα στον Άλκη: «Η Χριστίνα είναι στην πόλη! Βρες την και σταμάτησέ την πριν αποκαλύψει τα πάντα... Σου το ζητώ για χάρη της Καλλιρρόης, που κατάλαβα ότι δεν σου είναι αδιάφορη».

Ο δέκατος έβδομος γρίφος περιείχε τις φράσεις-κλειδιά **«άλλη γειτονιά, άλλες εικόνες, άλλος πόνος»** και **«χαμηλά σπίτια»**, οι οποίες υποδήλωναν προσφυγικούς οικισμούς. Μαζί με τον γρίφο δινόταν στις ομάδες ένας χάρτης του Ηρακλείου, όπου με χρώμα, αριθμούς και γράμματα επισημαίνονταν προσφυγικές συνοικίες έξω από τα τείχη της πόλης. Οι ομάδες έπρεπε να βρουν τα παλιά ονόματα των συγκεκριμένων θέσεων στον χάρτη, να τα καταγράψουν και να τα αντιστοιχίσουν με τις φωτογραφίες που τους είχαν δοθεί. Ο γρίφος συνδεόταν με το λήμμα ΜΠΡΟΥΜΗ του Σταυρολέξου.

8	ΚΛΑΖΟΜΕΝΑΙ
9	ΑΤΣΑΛΕΝΙΟ
10	ΜΕΣΚΙΝΙΑ ή ΜΑΡΟΥΛΑΣ
13	ΚΑΡΑΟΛΗ
14	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Α	ΝΕΑ ΒΡΥΟΥΛΛΑ
Β	ΑΛΑΤΣΑΤΑ
Γ	ΜΠΡΟΥΜΗ
Ε	ΤΖΙΡΙΤ ΜΕΪΝΤΑΝΙ
Ζ	ΒΙΓΛΑ

Βρες το παλιό όνομα του οικισμού και αντιστοίχισέ το με τη φωτογραφία του

τελευταίος γρίφος

Όλα ξεκίνησαν από εκείνο το κασελάκι με την επιγραφή «Candia Desiderata», που άνοιξε τον δρόμο και έφερε τη Χριστίνα αντιμέτωπη με το παρελθόν. Η συλλογή των στοιχείων ξετύλιγε τα γεγονότα μπροστά στα μάτια της. Ήταν η καθοριστική καμπή για να αποκαλυφθεί η σπείρα που μεθοδικά απλωνόταν στην πόλη. Η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει...
Πού να φανταζόταν ο Φέφος ότι το χρυσό κλειδί για να εντοπίσει τη Χριστίνα και να τη σταματήσει βρισκόταν στο ίδιο του το όνομα...
Η Χριστίνα όλο αυτό το διάστημα ήταν πολύ προσεκτική. Έφτασε ανενόχλητη στον προορισμό της, εκεί όπου ένα τελευταίο στοιχείο, αληθινός θησαυρός, θα οδηγούσε με ακρίβεια χιλιοστού στη διαλεύκανση της σκοτεινής αυτής υπόθεσης...
Πόσοι πόθοι κρύβονταν τελικά σε αυτή την πόλη!...

- -

Οι ομάδες έπαιρναν έναν χάρτη του Ηρακλείου, ένα ριζόχαρτο με τετράγωνα σε διαφορετικά μεγέθη και ένα κείμενο. Καλούνταν να ξεκινήσουν από την Επιγραφική Συλλογή και σχηματίζοντας μία σπείρα να καταλήξουν στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, στη συμβολή των οδών Μονής Καρδιωτίσσης και Δρετάκη.

Στο κείμενο του γρίφου οι λέξεις-κλειδιά για να εντοπίσουν την Επιγραφική Συλλογή ήταν: **«επιγραφή»** και **«συλλογή στοιχείων»**, ενώ η φράση **«ξετύλιγε τα γεγονότα»** παρέπεμπε στο θερινό σινεμά «Αλκαζάρ» που λειτουργούσε στην ίδια θέση τη δεκαετία του 1950. Επιπλέον, η φράση **«αντίστροφη μέτρηση»** υποδήλωνε ότι η Επιγραφική Συλλογή βρίσκεται πάνω στον μοναδικό αντεστραμμένο προμαχώνα (piattaforma rovescia) των ενετικών τειχών. Οι φράσεις **«άνοιξε τον δρόμο»**, **«αντιμέτωπη με το παρελθόν»** και **«καθοριστική καμπή»** αναφέρονταν στη διάνοιξη της λεωφόρου Ικάρου στη συμβολή της με την οδό Μποφώρ και την πλατεία Ελευθερίας, στη θέση του Αρχαιολογικού Μουσείου, απέναντι από την Επιγραφική Συλλογή. Έτσι ολοκληρώνονταν τα στοιχεία που οδηγούσαν τις ομάδες να βρουν το σημείο της αφετηρίας τους.

Στη συνέχεια, οι ομάδες έπρεπε να εφαρμόσουν την ακολουθία Fibonacci. Οι φράσεις-κλειδιά ήταν **«σπείρα που απλωνόταν στην πόλη»**, **«χρυσό κλειδί»**, **«Φέφος»** και **«το ίδιο του το όνομα»**: έπρεπε λοιπόν να σκεφτούν το γράμμα «φ» που επαναλαμβάνεται στο όνομα «Φέφος» και να το συνδέσουν με τον «χρυσό αριθμό φ» (η «χρυσή τομή» της ακολουθίας Fibonacci αντιπροσωπεύεται από το γράμμα «φ»).

Έπειτα, έπρεπε να κόψουν τα διαφορετικού μεγέθους τετράγωνα στο ριζόχαρτο με **«ακρίβεια χιλιοστού»** και να τα τοποθετήσουν πάνω στον χάρτη, με τη σειρά που υπαγόρευαν τα μεγέθη της ακολουθίας Fibonacci (κάθε επόμενος αριθμός είναι το άθροισμα των δύο προηγούμενων). Σχηματιζόταν έτσι μία «χρυσή» σπείρα, η οποία ξεκινούσε από το σημείο της Επιγραφικής Συλλογής και κατέληγε στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

18 ANGLON SQ.
20
5
6
12
13
15
16
14
7
1
2
3
4
8
10
K.OF. VENIZELOU
MITSOTAKI
L. KALOKERINOU
CATHOLIC
AG. DIMITRIOS
THALITA
VIRONOS
PIREOS SQ.
EPIMENIDI
KOSMITOPOULOU SQ.
NEAPHOU SQ.
AI MIROU
EL. GRECO PARK
AG. TITOU SQ.
AG. TITOS
KALERGON SQ.
MALIKOUTI
SAMPSONIERA
LOTZIA
EL. VENIZELOU SQ.
MERAMBELOU
AG. MARKOS
AG. FOKA SQ.
VLASTOS
KAZANTZAKI
MIHELIDAKI
OIKONOMOU
HATZIDAKI
AG. GEORGIOU (LAZARETTO)
IKAROU
DEDALOU
DIKEOSSINIS
AG. EKATERINIS SQ.
AG. EKATERINI
AG. MINAS R. FEREOU SQ.
HATZIMIHALI
DASKALOGIANI SQ.
ELEFTHERIAS SQ.
ANTHEMIOU
APHRODITE
IOUSTINIANOU
ARKADIOU SQ.
BIZANIOU
KORNAROU SQ.
OLYMPIC AIRLINES
SOFOKLEOUS
MAVROLENIS
TRIFTSOU
MILIAHA
M. GEORGIADI PARK
ANALIPSI
PANAGIA
KRITOVOULIDI
MITOURI